

Visitatie identiteit openbaar onderwijs - VRAGENLIJST

Het in kaart brengen van de eigen identiteit kan voor het openbaar onderwijs een moeilijke opgave zijn. De inspectie van het onderwijs heeft alleen oog voor opbrengsten van rekenen en taal. Omdat scholen er naar streven om op diverse gebieden een goede school te zijn, is identiteit een van de aspecten bij een openbare school. Het openbare karakter moet duidelijk en tastbaar aanwezig zijn. Daar zijn nagenoeg geen objectieve instrumenten voor.

Het Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs (CBOO) heeft een visitatiedocument ontwikkeld, waarmee ze in staat zijn om de verschillende kenmerken van de identiteit van het openbaar onderwijs een zo objectief mogelijke inventarisatie te maken. De inventarisatie vindt plaats binnen verschillende geledingen van de school, ouders, leerkrachten, leerlingen en schoolleiding. Er wordt als het ware op het gebied van identiteit een "foto" van de school gemaakt. Door middel van een verslag wordt deze foto teruggegeven aan de school. Het geeft niet alleen een helder beeld van de stand van zaken met betrekking tot de identiteit, maar biedt ook aanknopingspunten om beleid te ontwikkelen om de school sterker te profileren op het gebied van identiteit. Het draagt bij aan een bewustwordingsproces van de eigen kracht en kwaliteit van het openbaar onderwijs. Het geeft ook de bedreigingen weer die mogelijk anderszins aan de orde kunnen zijn.

De opbrengst van de visitatie is duidelijk gericht op de school en zal niet, zoals vaak gebeurt, gepubliceerd worden, tenzij de school concludeert dat er in publicitair opzicht goede zaken mee te doen zijn. De verschillende opbrengsten zullen, uiteraard geanonimiseerd, gebruikt worden om mogelijk landelijke trends te ontdekken om beleid ten aanzien van het openbaar onderwijs te ontwikkelen. Visitatie dient dus een specifiek schoolbelang en een algemeen belang.

Als de school voldoende invulling geeft aan openbare identiteit verstrekt het CBOO een certificaat, dat met de nodige PR wordt gepresenteerd (hierover vindt altijd afstemming met de desbetreffende school en het bestuur plaats). Dat draagt bij aan de positieve beeldvorming van de school naar buiten.

Ter voorbereiding van een visitatie aan uw school wil het CBOO graag een eerste indruk hebben om zich terdege op de te voeren gesprekken voor te bereiden. Naast het bestuderen van schoolplan en schoolgids en eventuele (andere) website gegevens is het van belang, dat de visitatoren die uw school bezoeken ook alvast een beeld krijgen hoe u denkt over een aantal zaken, die in de hier onderstaande vragenlijsten (één vragenlijst voor directeur/personneelslid en één vragenlijst voor de oudergeleding) staan vermeld.

Het is de bedoeling, dat de ingevulde vragenlijsten (per persoon, die aan de visitatie deelneemt) door de directeur worden verzonden naar info@cboo.nl.

Vragenlijst openbaar onderwijs PO

Naam : _____

Geleding in de school : **directeur** / **personeelslid** / **oudergeleding** (omcirkelen)

Met volgende vragen kunt u de stand van zaken op uw eigen school in kaart brengen:

	ja	nee
1 De Wet op het Primair Onderwijs verplicht openbare scholen aandacht te besteden aan levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden en aan de betekenis van de verscheidenheid van die waarden met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing. Is dit op uw school het geval?		
2 Wordt op uw school de mogelijkheid gegeven lessen godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming te volgen, die door professionals wordt aangeboden?		
3 Is op uw school voldoende belangstelling bij de ouders voor het aanbieden van deze lessen?		
4 Indien op uw school bij de ouders voldoende belangstelling voor het aanbieden van deze lessen bestaat, worden ze dan ook daadwerkelijk gegeven?		
5 Worden de leerlingen van uw school door de leraren geaccepteerd zoals ze zijn, met al hun verschillen in levensbeschouwing, etnische afkomst, geaardheid of op welke grond dan ook?		
6 Worden de leraren van uw school door de leerlingen geaccepteerd zoals ze zijn, met al hun verschillen in levensbeschouwing, etnische afkomst, aanleg, tempo, intelligentie of op welke grond dan ook?		
7 Wordt de verscheidenheid aan waarden en normen op uw school als aangrijpingspunt gehanteerd tijdens de lessen?		
8 Wordt op uw school daadwerkelijk aandacht besteed aan verschillen in denkbeelden, opvattingen en levensovertuiging?		
9 Staan onderwijspersoneel en leerlingen op uw school open voor elkaars mening en is men bereid zo nodig het eigen standpunt te herzien?		

* Het aantal malen "nee" geeft aan, waar nog knelpunten liggen.

HANDREIKING IDENTITEIT

De identiteitsparagraaf in schoolplan en schoolgids kan met behulp van de volgende checklist worden nagelopen om vast te stellen of er een identiteitsparagraaf inzake het openbaar onderwijs in beide documenten is verwerkt. Uiteraard gaat het hierbij om een ideaalbeeld.

Bij fusies en bij nieuw op te richten scholen kan ermee worden gecontroleerd, of de identiteitsparagraaf in een identiteitsdocument is verwerkt en of er daadwerkelijk sprake is van invulling van de kenmerken van de openbare school.

	ja	nee
<p>1. De medewerkers kennen en respecteren de grondslag van de Openbare School.</p> <p>De school verzorgt Openbaar Onderwijs. De belangrijkste kenmerken van het Openbaar Onderwijs zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - actieve pluriformiteit, - algemene toegankelijkheid, - gelijke benoembaarheid en - non-discriminatie. <p>De grondslag van de school komt expliciet aan de orde in sollicitatie gesprekken.</p> <p>De medewerkers respecteren en onderschrijven de grondslag van de school.</p> <p>De medewerkers handelen conform de grondslag van de school.</p> <p>De medewerkers hebben kennis van de bestuursvorm van de school.</p> <p>De medewerkers nemen actief deel aan overleg over de identiteit van de school.</p>		
<p>2. Er wordt gewerkt vanuit de grondslag van de Openbare School.</p> <p>De grondslag van de school is vertaald naar de visie op Openbaar Onderwijs. Een keer per vier jaar wordt geëvalueerd of er nog gewerkt wordt, zoals vastgelegd in het schoolplan (dit ook in relatie tot certificering).</p>		
<p>3. De school heeft haar identiteit helder geëxpliciteerd.</p> <p>De visie van de school ten aanzien van de kenmerken van Openbaar Onderwijs is opgenomen in het Schoolplan en/of de Schoolgids.</p>		
<p>4. De school laat zich, voor wat betreft de omgang met elkaar, inspireren door de uitgangspunten van Openbaar Onderwijs.</p> <p>De verscheidenheid aan waarden en normen als aangrijpingspunt wordt gehanteerd om de inhoudelijke en organisatorische inrichting van onderwijs-leerprocessen op klas- en schoolniveau vorm te geven.</p> <p>In de lessen wordt aandacht besteed aan verschillen in denkbeelden, opvattingen en levensovertuiging. Men staat voor elkaars mening open en is bereid het eigen standpunt te herzien.</p>		

	ja	nee
<p>5. De school besteedt expliciet aandacht aan normen en waarden.</p> <p>De medewerkers zijn zich bewust van waarden en normen.</p> <p>De medewerkers zijn zich bewust van de waardengebondenheid van informatie.</p> <p>De medewerkers hebben het vermogen om kritisch naar het eigen handelen en gedrag te kijken en waar nodig bij te stellen.</p>		
<p>6. Het onderwijs houdt rekening met de uniciteit van het kind.</p> <p>We houden in ons onderwijs rekening met, en putten inspiratie uit, de onderlinge verschillen tussen leerlingen op het gebied van intelligentie, persoonlijkheid, sociaal emotionele ontwikkeling, motoriek, leerwijze, taal, cultuur, godsdienst enz.</p> <p>Ook bij het kiezen van de methode en aanvullend materiaal, wordt rekening gehouden met al deze verschillen tussen kinderen.</p>		
<p>7. De Openbare School is open en duidelijk naar ouders en leerlingen.</p> <p>Medewerkers hebben een directe en open relatie met de ouders, omdat ze een gedeelde verantwoordelijkheid hebben.</p> <p>Biedt de school mogelijkheden voor ouders om betrokken te worden bij het onderwijs.</p> <p>De school is duidelijk en open naar ouders en leerlingen ten aanzien van rapportage en registratie.</p>		
<p>8. Zijn de ouders van leerlingen aan de school/scholen actief betrokken bij het vormgeven van de openbare identiteit?</p> <p>Wordt dit aan de orde gesteld in de MR, ouderraad of anderszins?</p>		
<p>9. Is er specifieke aandacht voor kinderen uit andere culturen?</p>		

Interne en externe democratie

Het openbaar onderwijs legt verantwoording af aan democratisch gekozen overheden en wordt op publiekrechtelijke wijze bestuurd onder erkenning van de deskundigheid van alle professionals en door de ouders bij het functioneren van de school te betrekken. Hierdoor draagt het openbaar onderwijs bij aan burgerschap door het hanteren en uitdragen van democratische waarden en normen in een open samenleving. Aan de orde is hoe e.e.a. op uw school/scholen is geregeld. Daarbij gaat het ondermeer om de volgende vragen:

	ja	nee
<p>1. Hoe vindt de aansturing door het bestuur plaats. Is er sprake van integraal bestuur of is het bestuur op afstand gezet in één van de navolgende bestuursvormen:</p> <p>a. ex artikel 83,</p> <p>b. WGR regeling openbare rechtspersoon en stichtingen,</p> <p>c. samenwerkingsbestuur.</p> <p>d.</p> <p>e.</p> <p>f.</p>		
<p>2. Is er sprake van een goed en transparant bestuur?</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verzelfstandigd bestuur brengt jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag van haar werkzaamheden uit; • de gemeenteraad stelt de begroting vast; • de gemeenteraad keurt de jaarrekeningen goed; • de gemeenteraad benoemt de bestuursleden en leden van de Raad van Toezicht; 		

	ja	nee
<p>3. a) Het bestuur onderhoudt goede contacten met alle geledingen in de school.</p> <p>b) Zeggenschap is in de school geregeld (MR/GMR).</p> <p>Het bestuur moet actief de MR/GMR (tijdig) op de hoogte houden van onderwijskundige en beleidsmatige ontwikkelingen. De regels van de medezeggenschap liggen vast in de Wet Medezeggenschap Scholen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bestuur moet niet alleen handelen naar de wet, maar juist in de geest van de wet. Gebeurt dat ook? • De organisatie moet transparant zijn; het moet duidelijk zijn wie wat en wanneer beslist. Is dat bij alle geledingen bekend? • Kent de school een klachtenregeling voor onderwijspersoneel en leerlingen? • Kent de school een vertrouwenspersoon? • Kent de school een pestprotocol? <p>c) Daarnaast zijn m.b.t. openbare scholen de volgende zaken essentieel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om inhoud te geven aan actief pluriform onderwijs is een zekere mate van autonomie van het onderwijspersoneel m.b.t. de beroepsuitoefening in een professionele gemeenschap onontbeerlijk. Gebeurt dat in uw school? • Krijgt het onderwijspersoneel de kans om zich te professionaliseren op het gebied van identiteitsontwikkeling openbaar onderwijs? Dit is met name van belang in die situaties waarbij de betrokken personeelsleden tijdens de PABO-opleiding niet kennis hebben gemaakt met modules openbaar onderwijs, waar op verschillende manieren de materiële kenmerken van het openbaar onderwijs aan de orde komen. • Wordt er in de school gewerkt volgens een collegiaal model met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden, hetgeen uitdrukking is van het feit, dat de openbare school een publieke instelling is met maatschappelijke taken? • In dit collegiale model hebben de leidinggevenden in de school de taak faciliterend te zijn voor hun personeel m.b.t. de beroepsuitoefening. Wordt dit door de partners ook als ondersteunend ervaren? 		

	ja	nee
<p>4. Is er sprake van een duidelijk omlijnd personeelsbeleid, waarover met de betrokken geledingen goede afspraken zijn gemaakt?</p> <p>Hierbij kan gedacht worden aan leeftijdsbewust personeelsbeleid, scholing, selectie en geschiedt dit in redelijke openbaarheid?</p>		

Vragenlijst openbaar onderwijs PO

Naam : _____

Geleding in de school : **ouder(s)**

Met volgende vragen kunt u de stand van zaken op uw eigen school in kaart brengen:

		ja	nee
1	Wordt op uw school de mogelijkheid gegeven lessen godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming te volgen?		
2	Indien op uw school bij de ouders voldoende belangstelling voor het aanbieden van deze lessen bestaat, worden ze dan ook daadwerkelijk gegeven?		
3	Wordt op uw school daadwerkelijk aandacht besteed aan verschillen in denkbeelden, opvattingen en levensovertuiging?		
4	Staan onderwijspersoneel en leerlingen op uw school open voor elkaars mening?		
5	Worden leerlingen op uw school door leraren geaccepteerd zoals ze zijn, met al hun verschillen in opvattingen, afkomst, leervermogens, geartheid of op welke grond dan ook?		
6	Is er speciale aandacht voor anderstalig leerlingen in de school?		
7	Zijn ouders actief betrokken bij het vormgeven van de openbare identiteit van de school zoals opgenomen in het schoolplan?		
8	Heeft het onderwijspersoneel een open en directe relatie met ouders vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de leerling?		
9	Biedt de school de mogelijkheid voor ouders om betrokken te worden bij het onderwijs?		
10	Worden ouders regelmatig en voldoende geïnformeerd over de gang van zaken in de klas en in de school?		
11	Wordt er met de ouders/verzorgers duidelijk gesproken over de voortgang van de leerresultaten van hun kind?		
12	Heeft de school een klachtenregeling waarvan leerlingen en ouders gebruik kunnen maken?		